

Національна академія керівних кадрів культури і мистецтв
Інститут сучасного мистецтва

Кафедра режисури та акторської майстерності

«ЗТВЕРДЖУЮ»

Перший проректор
з науково-педагогічної роботи
проф. Телячий Ю.В.

_____ 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Музичні жанри в сценічному мистецтві

для здобувачів вищої освіти

галузь знань 02 Культура і мистецтво

спеціальність 026 Сценічне мистецтво

освітній рівень перший бакалаврський

освітні програми «Режисура», «Акторська майстерність», «Звукорежисура»

вид дисципліни — обов'язкова

Форма навчання _____ денна
Навчальний рік _____ 2020/2021
Кількість кредитів ECTS _____ 4,5
Мова викладання, навчання
та оцінювання _____ українська
Форма підсумкового контролю _____
_____ екзамен

Викладач: Брайченко Т.Ф., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадного виконавства

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)
на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» 20__ р.
(підпис, ПІБ, дата)

ТМ

Розробник: Брайченко Тетяна Федосіївна, кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри естрадного виконавства

ПОГОДЖЕНО:

Директор інституту _____
(підпис) (Кулиняк М.А.)
(прізвище та ініціали)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри _____
(підпис) (Хоролець Л.І.)
(прізвище та ініціали)

Протокол № 1 від «2» вересня 2021 р.

Протокол № 1 від «1» вересня 2021 р.

Схвалено науково – методичною радою Академії

Протокол від «4» вересня 2021 року № _____

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

(прізвище та ініціали)

«4» вересня 2021 року

Анотація (опис) навчальної дисципліни (у т.ч. міждисциплінарні зв'язки):
 Навчальна дисципліна «Музичні жанри в сценічному мистецтві» відноситься до числа обов'язкових дисциплін. Вона викладається на II курсі (3 семестр) бакалаврату. Міждисциплінарні зв'язки: філософія, етика і естетика, історія театру, образотворче мистецтво, елементарна теорія музики, вокал, режисура, акторська майстерність.

2. Мета дисципліни – формування в студентів цілісної картини розвитку різноманітних жанрів європейського музичного мистецтва в контексті сценічного мистецтва, систематизації знань про музичні напрями, стилі й жанри, нові засоби музичної виразності, прийоми композиторської техніки.

3. Завданням дисципліни є формування в студентів:

- знань загальних закономірностей розвитку зарубіжної та української музичної культури;
- знань про специфіку музичних жанрів та їх взаємодію із жанрами сценічного мистецтва;
- уявлень про систему засобів музичної виразності європейської музики в їхньому історичному розвитку;
- знань музичного матеріалу досліджуваних творів, уявлень про життя й творчість видатних композиторів;
- компетентності академічної доброчесності.

4. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Знання:* елементарних понять і термінології з музично-теоретичних, історичних дисциплін, образотворчого мистецтва.
2. *Вміння:* здійснювати пошук необхідної інформації, аналізувати одержану інформацію та використовувати її у своїй навчальній та сценічній діяльності;
3. *Володіння елементарними навичками* порівняльного аналізу музичних творів різних стилів і жанрів.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток (%) у підсумковій оцінці з дисципліни
<i>Код</i>	<i>Результат навчання</i>			
ЗК 1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	<i>Форми:</i> аудиторні, поза аудиторні, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного,	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити	5 %

		інтерактивного навчання		
ЗК 2.	Здатність генерувати ідеї (креативність).	<i>Форми:</i> аудиторні, поза аудиторні, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити	5 %
ЗК 3.	Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.	<i>Форми:</i> лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити.	5 %
ЗК 4.	Здатність мотивувати людей та рухатись до спільної мети.	<i>Форми:</i> семінарські, консультації, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити	5 %
ЗК 5.	Здатність спілкуватись з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності).	<i>Форми:</i> аудиторні, поза аудиторні, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити.	5 %
ЗК 6.	Здатність працювати в міжнародному професійному середовищі.	<i>Форми:</i> семінарські, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані	диференційовані заліки, іспити,	5 %

		методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання		
ЗК 7.	Здатність розробляти та керувати проектами.	<i>Форми:</i> аудиторні, поза аудиторні, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити	5 %
ЗК 8.	Здатність діяти соціально відповідно та свідомо	<i>Форми:</i> аудиторні, поза аудиторні, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити	5%
ФК 4.	Врахування впливу музичного мистецтва на свідомість громадського середовища при здійсненні професійної діяльності.	<i>Форми:</i> лекції, семінарські заняття, консультації, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити	10 %
ФК 6.	Здатність створення звукового простору, або музичної партитури у постановочній сценічній діяльності.	<i>Форми:</i> семінарські заняття, консультації, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки	10 %

ФК 7.	Здатність володіти методикою аналізу драматургії музичних творів різних жанрів та застосовувати їх можливості у практиці сценічної діяльності	<i>Форми:</i> семінарські заняття, консультації, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити.	10 %
ФК 9.	Використання знань розвитку музичних жанрів при викладанні дисциплін, що пов'язані з майстерністю актора, звукорежисера й режисера у загальноосвітніх школах, організаціях професійної освіти та додаткової освіти дітей.	<i>Форми:</i> семінарські заняття, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити, державна атестація (кваліфікаційний екзамен з фаху)	10 %
ФК 18.	Засвоєння знань з навчального курсу «Музичні жанри в сценічному мистецтві» та інтегрування їх у викладанні професійно-орієнтованих дисциплін (з історії, теорії та практики режисури, звукорежисури, акторської майстерності).	<i>Форми:</i> семінарські, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	усне та письмове опитування, тести, диференційовані заліки, іспити, державна атестація	10 %
ФК 19.	Здатність до застосування знань з історії розвитку музичних жанрів у сценічній діяльності для творчої та виробничої роботи.	<i>Форми:</i> аудиторні, поза аудиторні, самостійна робота. <i>Методи:</i> інтегровані методи, методи проблемного, проблемно-пошукового, діалогічного, інтерактивного навчання	диференційовані заліки, іспити, державна атестація (кваліфікаційний екзамен з фаху)	10 %

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації) (не заповнювати)

Результати навчання дисципліни (код) Програмні результати навчання (назва)	ЗК 1	ЗК 2	ЗК 3	ЗК 4	ЗК 5	ЗК 6	ЗК 7	ЗК 8	ФК 4	ФК 6	ФК 7	ФК 9	ФК 18	ФК 19
1. Демонструвати системні знання про особливості художніх напрямів європейської музики XVII – початку XX ст.	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
2. Володіти знаннями про особливості розвитку музичних жанрів в сценічному мистецтві.	+		+			+	+		+	+	+	+	+	+
3. Визначати основні стильові та жанрові особливості музичних творів.	+					+	+		+	+	+	+	+	+
4. Знати характерні ознаки різних музичних жанрів і стилів, що мали поширення у сценічному мистецтві XVII - XIX ст.	+					+	+		+	+	+	+	+	+
5. Знати: зміст, естетичні принципи та стильові ознаки творчості композиторів різних художніх напрямків у XVII - XIX ст.	+				+	+	+		+	+	+	+	+	+
6. Здійснювати аналіз виразних засобів музичних творів різних жанрів і стилів.	+	+	+			+	+		+	+	+	+	+	+
7. Уміти використовувати набуті знання в музичному оформленні видовища під час професійної мистецької сценічної діяльності.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
8. Вирішувати творчі завдання, які поставлені перед звукорежисером, актором, режисером щодо вироблення музичної драматургії вистави.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
9. Здійснювати пошук та підбір музично-звукового матеріалу в залежності від виду діяльності (концертної, студійної, кіно, радіо і телебачення).	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
10. Вміти самостійно працювати над сценічним втіленням різних за жанрами	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+

літературних творів засобами музичного мистецтва.															
11. Здійснювати аналіз драматургії, змісту та виразних засобів музичних творів.	+	+	+	+		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
12. Вміти створювати презентації музичних творів різних жанрів.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
13. Демонструвати вміння підбору та адекватного відтворення музичних фрагментів творів, що використовуються в доповіді, або презентації.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
14. Демонструвати вміння художнього відтворення звукової ідеї спектаклю, створювати музичний супровід постанов, шоу-програм тощо.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
15. Залучати високохудожні зразки музичного мистецтва в сценічне мистецтво.	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
16. Уміти встановлювати творчі комунікації та працювати в творчій команді.		+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

III семестр

1. Контрольна робота з тем ЗР 1 (тест) — 10 балів/ 6 балів.
2. Контрольна робота з тем ЗР 2 (тест)— 10 балів/ 6 балів.
3. Самостійне завдання 1:РН 1.2. —10 балів/ 6 балів.
4. Індивідуальне завдання 2:РН 1.2. —10 балів/ 6 балів.
5. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗР 1) — 10 балів/ 8 балів.
6. Оцінювання роботи під час семінарських занять (ЗР 2) — 10 балів/ 8 балів.
7. Екзамен — 40 балів / 20 балів

- підсумкове оцінювання: *екзамен*

7.2 Організація оцінювання:

Контроль за якістю навчання студента здійснюється за 100-бальною системою в кожному семестрі.

Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем двох змістових розділів (бали, отримані за контрольні роботи (у формі тестування), презентації тощо; бали, отримані за виконання самостійних завдань; бали, отримані за роботу на семінарських заняттях, а також бали, які отримані за підсумкову роботу (екзамен).

Зразки тестових завдань для контрольних робіт, перелік самостійних завдань, питання та завдання підсумкової контрольної роботи є складовою у Навчально-методичному комплексі з даної дисципліни.

Зміст курсу поділений на два змістовні розділи. Кожний змістовий розділ включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів, які завершуються контролем рівня засвоєння якості програмного матеріалу відповідної частини курсу.

III семестр

<u>Змістовий розділ 1</u>			<u>Змістовий розділ 2</u>			Екзамен
45 залікових балів (максимум)			45 залікових балів (максимум)			40 балів (максимум)
Самостійна Робота	Семінари	Контрольна робота	Виконання індивідуального завдання	Семінари	Контрольна робота	
10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	10 (максимум)	

Умовою допуску до **екзамену** є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 40 балів (*критично-розрахунковий мінімум*). При цьому обов'язковим є успішне складання контрольних робіт та виконання самостійних робіт, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

	Семестрова кількість балів	Підсумкова робота / екзамен	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	40	20	60
Максимум	60	40	100

У випадку відсутності здобувача вищої освіти з поважних причин відпрацювання та перездачі контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про організацію освітнього процесу у НАКККіМ» від 16 грудня 2015 р.

Екзамен виставляється за результатами роботи студента впродовж III-го семестру. Здобувач вищої освіти, який набрав суму залікових балів (60), має право отримати підсумкову оцінку без опитування чи виконання екзаменаційного завдання за результатами контролю. Студенти, які набрали протягом семестру менше 60 балів обов'язково складають екзамен.

Присутність **всіх здобувачів вищої освіти** на екзамені є обов'язковим.

7.2 Шкала відповідності оцінок

Оцінка за шкалою НАКККіМ (бали)	Оцінка за чотирибальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС
90-100	Відмінно	A
82-89	Добре	B
74-81		C
64-73	Задовільно	D
60-63		E
35-59	Незадовільно	FX
1-34		F

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план 32 заняття

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	семінари	Самостійна робота
III семестр				
Розділ I. Розвиток музичних жанрів у Західній Європі (XVII – XIX ст.)				
1	Тема 1. Становлення та розвиток музичних жанрів у Західній Європі в XVII – першій пол. XVIII ст.	2	2	4
2	Тема 2. Розвиток музичних жанрів у творчості Й. Баха, Г. Генделя	2	2	4
3	Тема 3. Віденська класична школа другої пол. XVIII – поч. XIX ст. Творчість К. Глюка, Й. Гайдна	2	2	4
4	Тема 4. Творчість віденських класиків В. А. Моцарта і Л. ван Бетховена	2	2	6
5	Тема 5. Романтизм у музичному мистецтві Австрії та Германії в XIX ст. Творчість К. М. Вебера, Ф. Мендельсона, Р. Вагнера	2	2	6
6	Тема 6. Оперний театр Італії XIX ст. Творчість Дж. А. Россіні, Дж. Верді	2	2	4
7	Тема 7. Оперний театр Франції у XIX ст. Творчість Ш. Гуно, Ж. Бізе	2	2	4
8	Тема 8. Національні композиторські школи. Творчість Ф. Шопена, Ф. Ліста, Е. Гріга	2	1	6
	<i>Індивідуальна робота I</i>	-	-	5
	<i>Контрольна робота з тем ЗР I</i>	-	1	-
Змістовний розділ II. Розвиток музичних жанрів у країнах Східної Європи IX – XIX ст. (Україна, Росія)				
9	Українське бароко в музичній культурі та освіті XV – початку XVIII ст.	4	4	2
10	Класицизм в музичній культурі другої пол. XVIII – поч. XIX ст. Творчість М. Березовського, Д. Бортнянського, А. Веделя	2	2	4
11	Розвиток романтичних жанрів і становлення російської композиторської школи в першій пол. XIX ст. Творчість М. Глінки, О. Даргомижського	2	2	4
12	Розвиток музично-сценічного жанру в творчості М. Мусоргського, О. Бородіна	2	2	4
13	Оперний жанр у творчості П. Чайковського, М. Римського-Корсакова	2	2	4
14	Жанри музично-театрального мистецтва України в першій пол. XIX ст.	2	2	2
15	Музичні жанри в творчості українських композиторів-романтиків - М. Лисенка, К. Стеценка, М. Леонтовича.	2	1	4

	<i>Індивідуальна робота II</i>	-	-	4
	<i>Контрольна робота з тем ЗР II</i>	-	1	-
	Форма контролю	Екзамен		
	ВСЬОГО	32	32	71

Загальний обсяг – 135 год., в тому числі (вибрати необхідне):

Лекції – 32 год.

Семінарські заняття – 32 год.

Самостійна робота – 71 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Гуревич Е.Л. История зарубежной музыки. – М., 2000.
2. Іванова І., Куколь Г., Черкашина М. Історія опери: Західна Європа. XVII-XIX століття. // Навчальний посібник. – К.: Заповіт, 1998.
3. Корній Л. Історія української музики. // Підручник [у 3-х ч.]. – К., Х., Нью-Йорк, 1996–2001.
4. Музичні жанри в сценічному мистецтві : методичні рекомендації до семінарських занять для студентів спеціальності 026 „Сценічне мистецтво”, освітнього рівня “бакалавр”, спеціалізацій “Акторська майстерність”, “Режисер” /Уклад. Брайченко Т.Ф. – К.: НАКККіМ, 2017. – 55 с.
5. Никитина Л.Д. История русской музыки. – М., 2000.

Додаткова:

1. Архимович Л. Українська класична опера. – К., 1977.
2. Іванова І., Мізітова А., Некрасова Н. Класична музична література XVII – першої половини XIX ст. – К., 2003.
3. Історія української музики: [в 6 т.] – К. : Наукова думка, 1989. – Т.1. – 435 с.; Т.2. – 459 с.; Т.3. – 1990. – 423 с.; Т.4. – 1992. – 614 с. та ін.
4. Корній Л. Українська шкільна драма і духовна музика XVII – першої половини XVIII ст. – К., 1991.
5. Рапацкая Л.А. История русской музыки. От древней Руси до “серебряного века”. – М., 2001.
6. Шреер-Ткаченко О. Історія української музики. – Ч. 1. – Розвиток української музичної культури від найдавніших часів до середини XIX ст. – К.: Музична Україна, 1980.
7. Большой энциклопедический словарь. Музыка. Москва, 1998.
8. Музыкальная энциклопедия: в 6 т. Москва, 1973 – 1982.

10. Додаткові інформаційні ресурси:

№ з/п	Адреса веб-сайту	Назва веб-сайту
1	http://library.nakkkim.edu.ua/	Електронний каталог Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв
2	http://www.belcanto.ru/	Сайт про класичну музику, оперу і балет
3	http://operabase.com	Все про оперу
4	http://composersukraine.org/	Сайт Національної спілки композиторів України
5	https://classical.suspilne.media/	UA: класична музика